

ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ ЗАСОБАМИ БЛОГОДИДАКТИКИ

Світові тенденції комп'ютеризації освіти, розвитку медіадидактики зумовлюють потребу переосмислення підходів до організації освітнього процесу й актуалізують проблему використання інтернетних ресурсів у навчальній діяльності закладів освіти різних рівнів. Упродовж багатьох років лінгводидакти досліджують ефективні методи, засоби й прийоми, розробляють й упроваджують спеціальні методики, навчальні технології задля розвитку різних складників мовної особистості майбутніх фахівців.

Проблема мовної особистості в лінгвістиці, психолінгвістиці та лінгводидактиці не нова, їй приділяли увагу О.Біляєв, А.Богущ, М.Вашуленко, О.Горошкіна, І.Зимня, С.Караман, О.Караман, О.Кучерук, Л.Мацько, Г.Онкович, Л.Паламар, М.Пентилюк, М.Плющ та інші.

У тлумаченні мовної особистості нам імponує твердження М.Пентилюк, яка визначає мовну особистість як високорозвинену особистість, носія як національно-мовленнєвої так і загальнолюдської культури, який володіє соціокультурним і мовним запасом, вільно спілкується рідною, державною та іншими мовами в полікультурному просторі, адекватно застосовує набуті полікультурні знання, мовленнєві вміння і навички у процесі міжкультурного спілкування з різними категоріями населення [3, 295].

Мовна особистість студента розвивається в процесі спілкування, яке вимагає не тільки знання мови, але й уміння нею користуватися, зокрема високий рівень культури мовлення, володіння правилами мовної етики, здатність користуватися мовою в різних комунікативних ситуаціях тощо. Оскільки простір комунікації сучасного студента не обмежується лише живим спілкуванням, варто

впроваджувати технології й електронні засоби навчання, які дають змогу оптимізувати освітню діяльність, а також збагатити, прискорити, урізноманітнити навчальний процес, покращити засвоєння матеріалу студентами через унаочнення, динамічність проведення занять, їх високу інтерактивність.

Різноманітні філософські, світоглядно-наукові, теоретико-методологічні, практично-дидактичні та психолого-педагогічні аспекти застосування інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі висвітлюються у працях таких науковців, як О. Горкунь, А. Верлань, М. Жалдак, В. Кремень, Н. Морзе, Г. Онкович, І. Роберт та інші. Особливості застосування ІКТ у процесі вивчення філологічних дисциплін розглядали О. Брацлавська, Т. Гуріна, О. Зимовець, В. Ніколаєва, І. Радченко, Д. Рождественська, Л. Смоляр, Н. Сороко, Т. Ясак та інші.

Нині для оптимізації та інтенсифікації навчального процесу в освітній практиці послуговуються блогами, які не передбачають володіння спеціальними навичками програмування, сприяють співпраці між викладачем та студентами, забезпечують створення та обговорення навчального контенту, обмін інформацією тощо. Слово «блог» походить від англійського — *blog, web log*, що означає «інтернет-журнал подій», «інтернет-щоденник», «онлайн-щоденник». Блогом називають мережеву сторінку або веб-сайт у формі особистого щоденника, де автори розміщують власні тексти, світлини, відео й аудіофайли [4], веб-сайт, змістом якого є записи (пости) у вигляді тексту, зображення або мультимедіа, які регулярно додаються та коментуються [1]. У мережі представлено велику кількість сервісів для безкоштовного створення та ведення блогів, як-от Contentful, Blogger, WordPress, Tumblr та інші. Нині використання блогів в освітньому процесі з навчальною метою визначено терміном «блогодидактика» [2].

Застосування засобів блогодидактики дає змогу відійти від традиційних форм навчання й більшою мірою індивідуалізувати процес навчання студентів; активізувати творчу й комунікативну діяльність студентів, посилити їх роль як суб'єкта навчання; удосконалити мовну й мовленнєву компетентності через використання аутентичних матеріалів інтернет-простору; урізноманітнити форми

подання інформації та типи навчальних завдань; оптимізувати засвоєння мовних структур та правил, посилити мотивацію навчання, а також подолати монотонність заняття у процесі формування мовної особистості. Окрім того, за допомогою блогів можна забезпечити комунікацію між усіма учасниками освітнього процесу, що стимулюватиме продукування мовлення (монологічного й діалогічного); створити освітнє середовище, яке забезпечує «занурення» студента у мовну чи професійну ситуацію; забезпечити швидкий зворотний зв'язок, можливість рефлексії.

Використання блогів у формуванні українськомовної особистості студентів літератури може відбуватися різними способами, це залежить від низки чинників: доцільності використання у процесі вивчення конкретної лінгвістичної теми, рівня володіння різними програмами та наявністю сертифікованих програм у виші.

Наведемо можливі формулювання завдань у процесі вивчення мовознавчих дисциплін з використанням ресурсів блогу: 1) створити інфографіку з теми (одне зображення зі схематичним висвітленням певної інформації); 2) створити індивідуальний або груповий відеопроєкт (від 1 до 3 хв) з актуальних проблем в межах визначеної теми; 3) створити блог із ресурсами з окресленої теми; 4) долучитись до онлайн-дискусії, висловити власне ставлення до окресленої проблеми, навести аргументи, які підтверджують вашу думку; 5) ознайомитись із відеопроєктами одногрупників, прокоментувати їх з позиції актуальності, доречності, дидактичного потенціалу тощо. Сформульовані завдання дають змогу створити середовище для навчання й спілкування студентів, обміну досвідом, сприяють продукуванню монологічних висловлень, формують вміння й навички аналізувати, опрацьовувати, трансформувати інформацію, дотримуватись правил мовленнєвого етикету в онлайн-спілкуванні тощо.

Також блог може бути однією із форм навчального проєкту. Наприклад, окрема група (або мікро-група) студентів може створити та заповнювати власний блог (або окремі його рубрики) окресленої тематики, де висвітлюватимуть власні доробки, підтримуючи їх аудіовізуальним супроводом. Такі проєкти можуть бути використані викладачем у подальшій роботі на заняттях, а також студентами під

час проходження навчально-виробничої практики та в майбутній професійній діяльності.

Отже, використання блог-ресурсів сприяє формуванню мовної особистості студентів завдяки використанню розвиненої технічної бази в оформленні своїх постів, певній свободі у пошуках необхідної для них інформації, реалізації творчого потенціалу, можливості комунікації, співпраці та зворотного зв'язку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кононова О. Використання блог-ресурсів на заняттях з іноземної мови. *Сучасні підходи до навчання іноземної мови: шляхи інтеграції школи та ВНЗ/* Матеріали III Міжнародної конференції. Харків, 2013. С. 76.
2. Онкович Г. Нове в медіаосвіті: блогодидактика та її складники. *Медіасфера и медіаобразование: специфика взаимодействия в современном социокультурном пространстве* [Електронний ресурс]. URL: https://www.researchgate.net/publication/329843678_Nove_v_mediaosviti_blogodidaktika_ta_ii_skladniki_Mediasfera_i_mediaobrazovanie_specifika_vzaimodejstvia_v_sovremennom_sociokulturnom_prostranstve_Elektronnyj_resurs_-_S124_-_132 (дата звернення: 21.05.2019)
3. Пентилюк М. Мовна особистість майбутнього вчителя-словесника в контексті професійної підготовки. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини*. Умань, 2014. Ч.2. 441с.
4. Чумиков, А. PR в Інтернеті. Web 1.0, Web 2.0, Web 3.0. / А. Чумиков, М. Бочаров, М. Тишкова. М. : Альпина Паблішер, 2010. 136 с.
5. Horokhova T. Forming the grammatical competence of students using web 2.0 technologies. *European Journal of Education and Applied Psychology*, «East West» Association for Advanced Studies and Higher Education GmbH. Vienna. №1. 2017. P.23-26